

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/13644-12654

31.12.12

Sayı : 54045643-610- 330
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

23...01/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 19.12.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-98905 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Levent GÖK'e ait 7/13644, Mersin Milletvekili Ali ÖZ'e ait 7/13645, Bitlis Milletvekili Hüsamettin ZENDERLİOĞLU'na ait 7/13646, Diyarbakır Milletvekili Altan TAN'a ait 7/13647, Muş Milletvekili Demir ÇELİK'e ait 7/13648, Çanakkale Milletvekili Ali SARIBAŞ'a ait 7/13649, Artvin Milletvekili Uğur BAYRAKTUTAN'a ait 7/13650, İstanbul Milletvekili Erdoğan TOPRAK'a ait 7/13651, İzmir Milletvekili Mehmet Ali SUSAM'a ait 7/13652, Gaziantep Milletvekili Edip Semih YALÇIN'a ait 7/13653 ve Şırnak Milletvekili Hasip KAPLAN'a ait 7/13654 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :

- 1-Görüş 7/13644, 7/13645, 7/13646
7/13647, 7/13648, 7/13649, 7/13650
7/13651, 7/13652, 7/13653, 7/13654 (28 sayfa)

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Demir ÇELİK
Esas No :Muş Milletvekili
:7/13648

Geçtiğimiz Nisan ayı itibariyle Doğu ve Güneydoğu illerimizde yaşanan yağış azlığı nedeniyle özellikle hayvancılık alanında hayati bir öneme sahip olan “saman” üretimi kayda değer bir şekilde azalmıştır. Saman üretimindeki azalmaya paralel olarak artan fiyatlar karşısında besiciler zor durumda kalmıştır. Ülkemizde yaşanan bu sıkıntı, ithal saman ile çözülmeye çalışılmış fakat ithalatçılara uygulanan bürokratik işlemlerin ağırlığı, vergilendirme gibi faktörlerden ötürü özellikle Doğu ve Güneydoğu illerimizde besicilik yapan yurttaşlarımıza gerekli miktarlarda saman temin edilememiştir. Hayvan yemi olarak kullanılan saman ve yonca üretimindeki yetersizlik ve ithalatta yaşanan sıkıntılardan kaynaklı bölge besicileri maddi olarak telafisi mümkün olmayan zararlar etmektedir. İthalatçı firmalar 1 ton sap-samanı 490 Türk Lirasına mal ederken, yonca yemin 1 tonunu 590 Türk Lirasına mal etmektedir. Bu durumda hiçbir ticari kar elde etmeden satılsa dahi samanın kilosu 50 Kuruş Türk Lirası yapmaktadır. Bu fiyatlar başta bölge besicileri olmak üzere Türkiye genelinde besicilik faaliyeti ile yaşamlarını sürdüren yurttaşlarımızı derinden etkilemektedir. Ülkemizde 14 Milyon hektara yakın mera arazisi olmasına rağmen bu arazilerden yalnızca 2 Milyon hektarı faal olarak kullanılmaktadır. Bu anlamıyla kendi kaynaklarını işlevsizleştiren ve ithalatı destekleyen bir tarım politikası anlayışı neticesinde, geline nokta ot ve saman kriziyle sektör yeniden çıkmaza girmiştir. Bu gün samanda olduğu gibi daha önceki dönemlerde et fiyatı yükselince et, canlı hayvan fiyatları yükselince hayvan, kurbanlık fiyatları yükselince koyun, sığır, fabrika yemi için girdi sıkıntısı çekilince mısır, soya ve küspe, damızlık kıtlığı çekilince koyun, keçi ithal etmiş fakat bu sorunlara kalıcı bir çözüm bulunamamıştı. Özetlediğim bu gelişmeler nazara alındığında aşağıdaki sorularımın cevaplanması hâsıl olmuştur.

SORU 1) Geçmişte birçok örnekte görüldüğü gibi ülke kaynaklarını kullanmak yerine iç piyasayı ithalat ile tatmin etmeye çalışmak yaşanan sorunlara köklü bir çözüm getirmemiştir. Bu çerçevede besicilerimizin karşılaştığı yem sorununa karşı bakanlığınızın yürüttüğü çalışmalar nelerdir? Soruna kalıcı çözüm önerileriniz nelerdir?

SORU 2) Ot ve saman ithalatı ile ülkeye yeni hayvan hastalıklarının girmesi kaçınılmazdır. Ot ve saman ithalatı ile ülkemize giren hastalıkları araştırdınız mı? Bu hastalıklar nelerdir?

SORU 6) Ülkemizde ot ve saman ihtiyacını doğuran sebepler nelerdir? Bu sebeplerin giderilmesine dönük olarak bakanlığınızın çalışmaları nelerdir?

CEVAP 1-2-6) Ülkemizde 2011-2012 döneminde kışın sert ve uzun geçmesi, ilkbahar yağışlarının bazı bölgelerde yetersiz olması, özellikle Orta Anadolu Bölgesinde kuraklık yaşanması ve Doğu Anadolu Bölgesinde kış şartlarının sert geçmesi, bitkisel üretimde bazı ürünlerde üretimin düşmesine neden olmuş, çayır ve mera alanlarında ot boyları beklenen seviyelere ulaşmamış ve bitkiler erken kurumuştur. Ayrıca, hayvan sayısındaki artış nedeniyle yem bitkilerine olan talep artmıştır.

MM M

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

09.08.2012 tarih ve 28379 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bitki Karantinası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” gereğince Ülkemize sap, saman, ot ve yaprak ithalat yasağı kaldırılmış olup, 02.09.2012 tarih ve 28399 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ithalat rejimi kararındaki değişiklik ile gümrük vergileri düşürülmüştür. Yapılan az miktardaki ithalat, piyasalarda olumlu etkiye sebep olmuş ve perakende sap, saman, ot ve yaprak fiyatlarında düşüş gerçekleşmiştir.

Türkiye’nin yıllık saman üretimi 28,5 Milyon ton olup, bunun 10 Milyon tonu tarımda kullanılmaktadır. Söz konusu ithalata spekülasyon fiyat hareketlerini önlemek amacıyla izin verilmiş olup, ithal edilen miktarı çok düşük seviyededir.

İthal edilmek istenilen sap, saman ve yem amaçlı ot ürünleri, hem veteriner hem de bitki sağlığı kontrolüne tabi tutulmaktadır. Ürüne ihracatçı ülke tarafından “Sap ve Saman İhracatı İçin Sağlık Sertifikası” ile “Bitki Sağlık Sertifikası”nın eşlik etmesi gerekmektedir. Yapılan kontroller sonucunda mevzuata uygun olmayan ürünlerin ülkeye girişine kesinlikle izin verilmemektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca ülkemizde yem bitkilerinin ekiliş alanlarının artırılması ve kaba yem ihtiyacımızın yerli kaynaklardan karşılanabilmesi amacı ile yem bitkileri ekilişlerine önemli oranda destek sağlanmaktadır.

Bu çerçevede, 2000 yılında 53.855 hektar alan için 10.741 çiftçiye toplam 2,4 Milyon TL ödeme yapılmış iken, 2012 yılında 602.610 hektar alan için 189.277 çiftçiye 293 Milyon TL ödeme yapılmıştır. Bugüne kadar yem bitkileri desteklemeleri kapsamında yaklaşık 5,8 Milyon hektar alanda 2 Milyon çiftçi için toplam 2,8 Milyar TL ödeme yapılmıştır.

Verilen destekler sonucunda 2002-2011 döneminde;

- Yem bitkileri ekiliş alanı 1 Milyon 153 Bin hektardan, 2 Milyon 226 Bin hektara,
- Toplam ekilen alan içerisinde yem bitkileri ekiliş oranı %6,4’ten, %14,2’ye yükselmiştir.

Ayrıca, fark ödemeleri kapsamında yem hammaddesi olarak kullanılan; dane mısır, buğday, arpa, yulaf, çavdar, tritikale, soya gibi ürünlere prim desteği verilmektedir. Fark ödemeleri kapsamında; 2002 yılında toplam 186 Milyon TL prim desteği verilmiş iken, 2012 yılında yaklaşık 2,4 Milyar TL destek ödenmiştir.

Hayvancılık sektöründe kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla mera ıslah çalışmalarına önem verilmiş olup, bugüne kadar toplam 4,5 Milyon dekar alanda mera ıslah çalışması başlatılmıştır.

Karma yem (etlik piliç yemi, yumurta yemi, besi yemi, süt yemi ve diğer yemler) üretimimizde ise son yıllarda artışlar görülmektedir. 2009 yılında 9,5 Milyon ton olan karma yem üretimimiz, 2011 yılında 13,1 Milyon tona ulaşmıştır.

SORU 3) İklimi her türlü tarımsal üretime uygun olmasına karşın toprakları boş kalan, insanları işsiz ve yoksul olan Türkiye, ot ve saman ithal etmek zorunda kalıyorsa hayvancılık politikasının ciddi olarak sorgulanması gerekmez mi? İlerleyen dönemlerde tarım politikalarında kalıcı ve köklü değişiklikler yapmayı planlıyorsunuz?

Uy

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SORU 4) Tarım ve hayvancılık politikaları, ülke ekonomisi ve yurttaşların refah seviyesi için belirleyici bir faktördür. Tarım politikalarında devamlılık ve istikrar çok önemlidir. Günü kurtarmak için, ithalat kapısı açılıp-kapatıldıkça, içeride üretim sistemi çökmektedir. Ciddi üreticiler iflas etmektedir. Bu anlamıyla iç kaynakların verimli kullanılmaması ve bunun sonucunda zarar eden besicilere Bakanlık olarak destekleriniz nelerdir?

SORU 5) Şimdiye kadar kaç besiciye hangi yardımlarda bulundunuz? Yardımlar Türkiye genelinde nasıl dağıtılmıştır? Yardımların bölgelere göre dağılımı nedir? Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizde gerçekleştirilen yardım miktarı ne kadardır?

CEVAP 3-4-5) Hayvancılık sektörü son 10 yılda yürütülen çalışmalar ve sağlanan desteklerle önemli gelişmeler kaydetmiş ve tarım sektörümüzün büyümesine ciddi katkılar sağlamıştır.

Bakanlığımızca, hayvancılığı geliştirmek, üretimi, verimi ve kaliteyi yükseltmek, uygulanan politikaların etkinliğini sağlamak, sektörün öncelikli problemlerinin çözümüne katkıda bulunmak, sürdürülebilirliği ve kayıtların güncellenmesini sağlamak amacıyla; anaç sığırmada, damızlık koyun-keçi, suni tohumlamadan doğan buzağı, suni tohumlamadan doğan çevirme melezi, çiğ süt, çiğ sütün değerlendirilmesi, projeli damızlık koyun-keçi, besilik erkek sığır, gen kaynaklarının korunması, tiftik, ipek böceği, arı ve su ürünleri yetiştiriciliği, kaba yem üretimi, tazminatlı hayvan hastalıkları, hastalıktan arı işletme, hayvan hastalıkları ile mücadele, programlı aşı uygulamaları konularında destekleme uygulamaları yapılmaktadır.

Hayvancılık destekleri kapsamında; 2002 yılında 83 Milyon TL destek ödenmiş iken, 2012 yılında 2,2 Milyar TL'ye yükselmiştir. Hayvancılığın toplam destek içerisinde payı 2002 yılında %4,4 iken, 2012 yılında %29'a ulaşmıştır.

Ayrıca, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince tarım kesimine kullandırılan kredilerde faizler hayvancılık sektörü için %100 sübvansede edilerek 1 Ağustos 2010 tarihinden itibaren faizsiz kredi uygulaması başlatılmıştır. 2012 yılında da, damızlık et ve süt sığırı yetiştiriciliği, düve yetiştiriciliği ile küçükbaş yetiştiriciliğine yönelik yatırımlar için %100 faiz indirimine devam edilmiştir. Diğer hayvansal üretim konularında ise kredi türüne göre %25-50 arasında faiz indirimli kredi kullandırılmaktadır. Uygulamanın başlamasından 2012 yılı sonuna kadar Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından toplam 6,8 Milyar TL faizsiz kredi kullandırılmıştır.

Et sektörüne yönelik sorunları tespit edilebilecek ve çözüm önerileri geliştirebilecek Ulusal Et Konseyi 25.08.2010 tarihinde kurulmuştur.

Besicilerimiz için 2011 yılında başlattığımız, 2012 yılında miktarını artırdığımız hayvan başına verilen destek 2013 yılında da devam edecektir. 2011 yılının ilk altı ayında uygulanan destekleme, 2012 yılında tüm yıl boyunca uygulanmış ve hayvan başına 300 TL destek verilmiştir. Etçi damızlık ırklara ise hayvan başına 350 TL ödeme yapılmaktadır. Besicilerimizin desteklenmesi amacıyla 2011 yılında 58,5 Milyon TL, 2012 yılında 150 Milyon TL besi desteği ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, Ülke genelinde 2012 yılında uygulanmakta olan Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında yetiştiricilere;

- Etçi ırkların melezleri anaç sığırlara 225 TL/baş,
- Bu sığırların soy kütüğüne kayıtlı olması halinde 60 TL/baş,

MM

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Etçi ırklardan olan anaç sığırlara 350 TL/baş,
- Suni tohumlamadan ve etçi ırklardan doğan buzağılara 75 TL/baş,
- Suni tohumlamadan doğan çevirme melezi buzağılara ilave 75 TL/baş destekleme ödemesi yapılmaktadır.

2012 yılında Doğu Anadolu Bölgesindeki illerimize toplam 244.204.686 TL, Güney Doğu Anadolu Bölgesindeki illerimize toplam 109.056.234 TL hayvancılık desteği ödemesi yapılmıştır.

Bakanlığımızca hayvancılığa sağlanan destekler ve yürütülen çalışmalar sonucunda; 2002-2011 döneminde,

- Büyükbaş sayısı %27,5 artarak 9,8 Milyon baştan 12,5 Milyon başa,
- Keçi sayısı %7,3 artarak 6,7 Milyon baştan 7,3 Milyon başa,
- Toplam küçükbaş sayısı %1,25 artarak 31,9 Milyon baştan, 32,3 Milyon başa çıkmıştır.

Hayvansal üretimde ise aynı dönemde;

- Süt üretimi %79,1 artarak 8,4 Milyon tondan 15,1 Milyon tona,
- Et üretimi %84,7 artarak 421 Bin tondan 777 Bin tona,
- Sığır başına ortalama süt verimi %70 artarak 1.705 lt/yıl'dan, 2.899 lt/yıla,
- Sığırdada ortalama et verimi %36,4 artarak 184 kg'den 251 kg'ye,
- Hayvansal hasıla ise %214 artarak 5,9 Milyar dolardan, 18,5 Milyar dolara çıkmıştır.

Yürütülen çalışmalar ve sağlanan destekler sonucunda, büyükbaş hayvancılık işletmelerinde ölçek büyüklükleri önemli oranda artmış, işletmelerin profesyonelleşmesine katkı sağlanmıştır. 50 baş ve üzeri kapasiteye sahip işletme sayısı; 2002 yılında 4.300 iken, 2012 yılında %548 artışla 27.865'e yükselmiştir. Soykütüğü ve Önsoykütüğüne kayıtlı işletme ve hayvan sayısı; 2002 yılında 238 Bin işletmede 943 Bin baş hayvan iken, 31.12.2012 tarihi itibarıyla 1 Milyon işletmede 6,8 Milyon baş hayvana ulaşmıştır.

Kişi başı et ve süt üretiminde de önemli artışlar yaşanmıştır. 2002-2010 döneminde;

- Kişi başı süt üretimi; Dünya'da %8,2 artarken, AB'de %4,7 azalmıştır. Ülkemizde ise aynı dönemde %50,8 artış yaşanmıştır.
- Kişi başı et üretimi; Dünya'da %9,1 artarken, AB'de %6,3 azalmıştır. Ülkemizde ise aynı dönemde %72,1 artış yaşanmıştır.

Bakanlığımızca hayvancılığımızın geliştirilmesi ve üreticilerimizin gelirlerinin artması amacıyla sektöre sağlanan destekler ve diğer çalışmalarımız devam edecektir.

UM M